

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MIEJSCOWNIK OBCYCH NAZWISK MĘSKICH

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

MIEJSCOWNIK OBCYCH NAZWISK MĘSKICH niemal zawsze ma postać graficzną tożsamą z postacią brzmieniową, co oznacza, że w formie Ms. nazwisk prawie nigdy nie piszemy apostrofu. W obcych nazwiskach męskich z tzw. niemym e (i z niemy -es w M.), końcówki fleksyjne oddzielamy apostrofem we wszystkich przypadkach fleksyjnych oprócz miejscownika. W miejscowniku postać graficzna nazwisk jest tożsama z postacią brzmieniową, np.: Laplace [wym. Laplas] - Laplace'a [wym. Laplasa], o Laplasie (nie: *Laplace'e); Barthes [wym. Bart] - Barthes'a [wym. Barta], o Barcie (nie: *Barthesie); Descartes [wym. Dekart] - Descartes'a [wym. Dekarta], o Descarcie (nie: Descartesie). Obce nazwiska męskie zakończone graficznie na podwójną literę spółgłoskową, zachowują tę podwójną literę także w miejscowniku, ale wymawiane powinny być tak, jakby były zapisywane z jedną literą, np. Beckett - Becketta, o Beckettcie [wym. Bekecie, nie: Bekettcie]; Mann - Manna, o Mannie [wym. Manie, nie: Mannie], Dürrenmatt - Dürrenmatta, o Dürrenmatcie [wym. Direnmacie, nie: Direnmatcie], Weiss - Weissa, o Weissie [wym. Wajsie, nie: Wajssie]. Inaczej odmieniają się nazwiska zakończone na -o lub -a poprzedzone podwójną spółgłoską twardą. W tych nazwiskach bowiem grupa spółgłoskowa nie ulega uproszczeniu (a więc zapisujemy i czytamy tak samo), np. Canaletto - Canaletta, o Canaletcie [wym. Kanaletcie, nie: Kanalecie]; Tasso - Tassa, o Tassie [wym. Tassie, nie: Tasie]; Gambetta - Gambetty, o Gambettcie [wym. Gambettcie, nie: Gambecie]; Barbarossa - Barbarossy, o Barbarossie [wym. Barbarossie, nie: Barbarosie]. Nazwisk męskie zakończone graficznie na -oe, -au, -aw, -ow, -owe (czytane jako -ł) mają miejscownik równy mianownikowi, np. Landau [wym. Landał] - Landaua, o [profesorze] Landau; Shaw [wym. Szoł] - Shawa, o [Bernardzie] Shaw; Marlowe [wym. Marłoł] - Marlowe'a, o [Christopherze] Marlowe. W obcych nazwiskach męskich zakończonych na -i /-y i odmieniających się jak przymiotniki, oddzielamy końcówki fleksyjne apostrofem, ale nie dotyczy to miejscownika i narzędnika: Salisbury - Salisbury'ego, o Salisbury'm; Perry - Perry'ego, o Perry'm; Debussy - Debussy'ego, o Debussym; Scudéry - Scudéry'ego, o Scudéry'm. UWAGA! SĄ TYLKO 3 TYPY OBCYCH NAZWISK MĘSKICH, W KTÓRYCH W MIEJSCOWNIKU POJAWIA SIĘ APOSTROF: a) Nazwiska miękko tematowe zakończone na tzw. nieme e. W tych nazwiskach apostrof pojawia się we wszystkich przypadkach, także w miejscowniku (przed końcówką -u), np. Little [wym. Litl] - Little'a, o Little'u; Montaigne [wym. Mąteń a. Monteń] - Montaigne'a, o Montaigne'u; Gable [wym. Gebl] - Gable'a, o Gable'u; Broglie [wym. Broj] - Broglie'a, o Broglie'u; b) Nazwiska zakończone fonetycznie na [k], a graficznie na -que. W nazwiskach tych bez apostrofu zapisujemy formę narzędnika (a formę miejscownika już z apostrofem), np. np. Remarque [wym. Remark] - Remarque'a, z Remarkiem (nie: *Remarque'em), o Remarque'u; Braque [wym. Brak] - Braque'a, z Brakiem (nie: *Braque'em), o Braque'u; c) Nazwiska typu: RABELAIS. W nazwiskach, w których samogłoska -e jest w piśmie oddana przez połączenie liter -ais, oddzielamy końcówki fleksyjne za pomocą apostrofu w każdym przypadku fleksyjnym, także w miejscowniku, np. Resnais [wym. Rene] - Resnais'go, o Resnais'm; Rabelais [wym. Rable] - Rabelais'go, o Rabelais'm; Beaumarchais [wym. Bomarsze] - Beaumarchais'go, o Beaumarchais'm.